

Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași
Departamentul de Sociologie
și Asistență Socială

Holt România
Programul pentru Promovarea
Asistenței Sociale

Revista de cercetare și intervenție socială

Volumul 23

decembrie 2008

**Review of
Research and
Social
Intervention**

**Revue de
Recherche et
Intervention
Sociale**

www.asistentasociala.ro

Marius Iulian PREDESCU

Fenomenului migrației
ilegale și specificul lui
în România

Secțiunea: Teorii despre...

Editura Lumen, 2008

Revista de cercetare și intervenție socială

acreditată CNCSIS, cod 657

Director: prof.dr. Vasile MIFTODE
Redactor șef: conf. dr. Ștefan COJOCARU
Secretar general de redacție: lect. dr. Daniela COJOCARU

International Advisory Board

prof.dr. Nadji RAHMANIA – USTL Lille, Franța
prof.dr. Patrick LeGuirriec – Université Tours, Franța
prof.dr. Victor Groze – Case Western University, Cleveland, SUA
prof.dr. Einar Helander – Lisabona, Portugalia
prof.dr. Karl Garber – ENSP Rennes, Franța
dr. Lindi Endicott – Planned Parenthood, SUA
prof.dr. Vicky Buchan, Colorado State University, SUA
prof. dr. Catherine SELLENET, Université of Nantes, France
prof. dr. Gérard NEYRAND, Université de Toulouse, France

Consultanți pentru domeniul protecției copilului și a familiei

Pintilii PENCIUC/Director Executiv Adjunct DGASPC Iași,
Maria Felicia MIHAI/Director Executiv DGASPC Botoșani,
Ionel Ștefănică ARMEANU/Director Executiv DGASPC Vaslui,
Marian LOSPA/Director Executiv DGASPC Neamț, Sorin
BRAȘOVEANU/Director Executiv DGASPC Bacău

Colectivul de redacție

Antonio SANDU, *Asociația Lumen*; Iuliana ZĂGAN, *Holt România*; Elena MOCANU, *Holt România*; lect. dr. Nicoleta NEAMȚU, *Universitatea Babeș-Bolyai Cluj Napoca*; Mădălina Constantin, *DGASPC Iași*; Raluca Popescu, *ICCV București*

ISSN: **1583-3410** (*varianta tipărită*);

ISSN: **1584-5397** (*varianta online*)

Editura Lumen, Iași

Adresa redacției: Holt România FCSSCF Filiala Iași, Iași,
str. Bistrița, nr. 7, Bl. B13, parter, ap.3, tel./fax: 0332.402515,
email: redactia@asistentasociala.ro

Fenomenului migrației ilegale și specificul lui în România

[The illegal migration phenomenon and his specificity for Romania]

PhD Marius Iulian PREDESCU
Sociologist - Psychologist
Center of Psycho-sociology MIRA
e-mail: pmi.marius@gmail.com

Abstract

Romania is now a frequent aim of the emigration plan, becoming itself a real turn-table for this phenomenon, a condition which depends of many internal and external factors.

The traffic of human beings is more and more getting a phenomenon of international features.

Keywords: Origin (native) Land, transit land, destination Land, trafficker, victimized people.

Situarea ei la încrucișarea unor importante artere internaționale de transport și comerciale face ca România să se confrunte în modul cel mai serios cu tendințele tranzitării sau imigrației temporare a unui număr din ce în ce mai însemnat de persoane (pornite din sud-estul Asiei, Orientul Apropiat ori Africa). În susținerea acestei observații este suficient a se menționa că dacă, după 1990, volumul traficului de călători care au trecut legal frontiera a înregistrat o dezvoltare de circa 15 ori, numărul străinilor care au încercat să treacă fraudulos frontiera a crescut de 200 de ori față de perioada anterioară anului 1989.

Proliferarea fenomenului migraționist a făcut ca numărul țărilor cu potențial migrator să crească la 85, iar posibilitatea de deplasare a resortisanților acestor țări să fie facilitată de existența mijloacelor de transport ultra moderne. În aceasta situație, România este tot mai vizată de fluxurile de migranți, devenind o adevărată placă turnantă, poziție la care contribuie mai mulți factori externi și interni.

Factori externi:

- perpetuarea conflictelor (armate și etnice);
- teritoriul ex-sovietic a devenit extrem de penetrabil, trecerea fiind relativ ușoară pentru călăuzele organizate în filiere internaționale;
- prețurile mai reduse practicate de companiile rusești de aviație pentru cetățenii din țările cu potențial migrator și eliberarea cu foarte mare ușurință a vizelor de intrare în Rusia și Ucraina;
- existența pe teritoriul Moldovei și al Ucrainei (ca și pe cel al Rusiei) a unor rețele care cunosc posibilitatea trecerii frauduloase a frontierei cu România, având în componență foste cadre de grăniceri, care știu bine segmentele de frontieră ușor penetrabile;
- persistența discrepanțelor între procedurile acordării vizelor în spațiul Uniunii Europene și cele din țările Europei centrale și de est;
- atitudinea tolerantă a autorităților statelor din flancul estic (Rusia, Ucraina, Moldova) față de fluxurile de migranți vizează tocmai evitarea responsabilităților ce decurg din convențiile internaționale pentru acordarea de asistență materială grupurilor de migranți și aplicarea măsurilor de returnare a migranților ilegali.

Deci neimplicarea autorităților țărilor vecine menționate în eforturile de combatere a migrației ilegale face ca România se perceapă întreaga amploare a efectelor fenomenului migrației ilegale din zonă:

- recesiunea economică resimțită în multe zone ale globului favorizează extinderea și diversificarea (ramificarea) criminalității organizate (rețele de trafic ilicit de stupefiante și alte materiale prohibite), care speculează fluxurile de migranți pentru tranzitarea unor țări, între care și România;

- nereușita politicilor de „imigrare pe cote” adoptate de către țările occidentale care, confruntate cu recesiunea economică, au redus continuu necesarul de forță de muncă ce se asigură cu muncitori migranți;

- ușurința (rapiditatea) comunicațiilor spre țările occidentale e percepută ca o îmbiere de către migranți;

- indiferența țărilor de origine față de migrarea propriilor cetățeni, chiar facilitarea acestui fenomen (cazul Turciei, Albaniei);

- absența cerinței vizei între România și unele țări vecine face ca frontiera țării noastre să fie considerată drept virtuală graniță liberă, cu efect încurajator pentru migrația ilegală.

Factori interni:

- existența în țara noastră a unui număr însemnat de cetățeni străini proveniți din Orientul Apropiat, atrași de complexul proces al tranziției economice, creează imigranților impresia că România oferă un mediu favorabil;
- greutățile tranziției, corelate cu ritmul în care se realizează armonizarea legislației cu reglementările comunitare sunt considerate situații favorabile de către migranți, inclusiv de către emisarii criminalității internaționale;
- atitudinea ospitalieră (tradițională) a românilor față de străini este considerată, de asemenea, o situație favorabilă de către migranți;
- implicarea unor cetățeni romani, îndeosebi romi, în diferite fapte ce țin de criminalitatea organizată constituie un adevărat cap de pod pentru traficanții de migranți;
- disproporția tot mai evidentă dintre numărul vizitatorilor străini și ofertele reale pentru turism, fapt ce denotă că viza turistică e folosită ca un mecanism comod pentru intrarea legală în România a unor falși turiști, între care și virtuali migranți;
- în zonele de frontieră, unii români și-au creat un adevărat mijloc de trai scoțând bani din disperarea imigranților.

În percepția imigranților, România este o țară deosebit de accesibilă și de tolerantă. Un migrant interesat poate avea acces la o varietate de informații, atât oficiale, cât și neoficiale. Se înțelege că informațiile oficiale îi sunt mai puțin atractive, de multe ori chiar potrivnice, pe când informațiile neoficiale sunt ademenitoare și pentru -migranți, întrucât majoritatea acestor informații sunt lansate chiar de traficanți sau escroci care speculează cu abilitate naivitatea unor persoane neinformate sau care, ignoră informațiile oficiale. Desigur, traficanții nu intră în contact direct cu potențialii migranți, ci recurg, de regulă, la diferiți intermediari sau prin anumite anunțuri subtile în rubricile de mică publicitate din ziare. Din analiza efectuată de organele specializate rezultă că străinii care încearcă să treacă fraudulos frontierele recurg la serviciile unor astfel de traficanți organizați în filiere care, contra unor însemnate sume de bani, le procură documente false ori îi trec clandestin peste frontiere. În ultimii ani, România se confruntă în egală măsură cu emigrarea propriilor cetățeni și cu aflusul imigraționist provenit din țările subdezvoltate (pentru care spectrul sărăciei și instabilitatea constituie principalele cauze ale fenomenului). Dată fiind complexitatea problematicii migrației ilegale, după sensul de desfășurare al migrației, România se prezintă într-o dublă ipostază: 1) ca țară de origine; 2) ca țară de tranzit.

România – ca țară de origine a migranților

Cu coate că prin firea și bogatele sale tradiții poporul român nu are vocația emigrării, în ultimul timp se constată că un număr însemnat de români pleacă în mod ilegal spre „pământul făgăduinței” (cei mai mulți în Germania, Franța, Italia și Spania). Aceste plecări generează serioase probleme atât țărilor gazdă, cât și României, datorită, în principal, eforturilor financiare ocazionate de repatrierea „fiilor rătăcitori”. Costul returnării migranților clandestini este de ordinul sutelor de euro de persoană, unii dintre aceștia fiind preluați în postura de infractori. Imigranții prinși de autorități muncind „la negru” sunt returnați în țara de origine o dată cu aplicarea interdicției de a reveni în aceta țară. Cetățenii români returnați într-o astfel de situație riscă și ei măsura suspendării dreptului la libera circulație, pe o perioadă de câteva luni sau ani. Potrivit datelor statistice, între emigranții români ponderea o formează bărbații tineri între 20 și 35 de ani, necăsătoriți, care nu vor să emigreze definitiv, ci o anumită perioadă, în care să reușească să agonisească bani ori alte valori în vederea demarării unor afaceri în România. Majoritatea nu are calificare înaltă, mizând pe prestarea de muncă fizică grea. Șansele de reușită ale emigranților ilegali români s-au diminuat dramatic în ultimul timp, pentru că, într-un procent masiv (aproximativ 90), îi așteaptă, dacă nu returnarea imediată, detenția într-un centru de imigranți ilegali, ajungându-se la întocmirea formalităților de repatriere. Pentru unii, aceste formalități pot dura o lună sau chiar două. Nu de puține ori, actul emigrării interferează cu sfera criminalității organizate. Între emigranții români, o pondere însemnată o au românii, care sunt considerați de către autoritățile unor state a fi cei mai „activi”: Austria, Germania, Franța, Spania, Anglia, Polonia, Cehia; ei se dedau la diferite delictе, în special cerșitul profesional sau alte activități infracționale prin care obțin profituri însemnate. Fără a absolutiza rolul factorului economic în determinarea fenomenului migraționist, contextul actualei evoluții a vieții interne și internaționale face să persiste influențele emigraționiste și, inevitabil, recurgerea la emigrația ilegală din partea multor cetățeni români.

România – ca țară de tranzit și spațiu tampon pentru migranți

În urma luării măsurilor restrictive ferme de către țările occidentale – în materie de imigrare –, România a devenit mai mult decât țară de tranzit pentru migranți. Fermitatea măsurilor antiimigraționiste adoptate de statele comunitare a imprimat noi conotații fenomenului migraționist, percepția României fiind acum mai profundă. Țara noastră s-a transformat într-un spațiu de acumulare pentru migranții porniți către o țară occidentală. Această nouă ipostază rezultă atât din forma directă a migrației ilegale (intrarea clandestină pe teritoriul României), cât și din cea indirectă (cei intrați legal în țară și a căror ședere a devenit ulterior ilegală). Deci, în ambele forme de migrație ilegală (directă și indirectă), străinii respectivi stau

ilegal în țara noastră în vederea ajungerii într-o țară dezvoltată. În ultimul timp se înregistrează o intensificare a activității infracționale desfășurate de rețelele de traficanti care se ocupă cu trecerile ilegale prin România a unor grupuri de emigranți racolați din țările lor și deplasați spre Europa de vest (de regulă, pe ruta Singapore – Moscova – Chișinău). Pentru a-și asigura reușita operațiunilor clandestine, traficanții, organizează riguros toate condițiile, stabilind punte de sprijin sigure pe traseele tranzitate și, în funcție de nivelul taxei încasate, oferă multiple servicii de consultanță – cum să se comporte și să procedeze migranții în diferite situații (spre exemplu, distrugerea documentelor). Astfel, pentru a câștiga credibilitate în fața „clientilor”, traficanții îi învață pe migranți cum să procedeze pentru solicitarea azilului, argumentându-le că, dacă ar fi depistați, nu mai riscă să fie expulzați de autorități (deoarece apar înregistrați ca solicitanți de azil), ci, eventual, abia după perioada de soluționare a cererii. Din practică rezultă ca anumite rețele de traficanti (migranți) sunt preocupate și de folosirea canalelor turistice. Unele societăți comerciale, având ca obiect de activitate turismul, transportă persoane interesate să ajungă în Occident, organizând deplasarea acestora cu autocarele unor firme transportatoare. Modalitățile concrete de acțiune a filialelor de traficanti diferă în funcție de itinerarele de deplasare, naționalitatea (componenta) grupurilor, posibilitățile migranților, destinația finală ș.a. Acești migranți sunt grupați, de regulă, în anumite zone din apropierea sau la periferia orașelor București (șoseaua Giurgiu-București), Arad, Timișoara, Oradea.

Consecințe negative ale migrației ilegale pentru România sunt:

- influențarea negativă a pieței forței de muncă cu preponderență în domeniul comerțului și serviciilor, prin practicarea unor activități ilicite, de regulă la firmele unor conaționali, dar și a „muncii la negru”, situație ce devine critică, în condițiile ratei șomajului;
- posibilitatea de a se infiltra și acționa pe teritoriul României a unor grupări de factură teroristă sau antinațională (prin crearea unor sisteme de cumulare de fonduri, de pregătire logistică și doctrinară ori prin declanșarea unor acțiuni violente);
- situația critică a migranților face ca aceștia să fie recrutați cu ușurință de structurile crimei organizate și implicate în trafic de droguri, de arme și muniții, de autoturisme furate sau de persoane;
- prin acest gen de consecințe, migrația reprezintă un import benevol de criminalitate;
- posibilitatea transmiterii de către migranți a unor boli specifice zonelor din care provin (mulți dintre ei fiind contaminați și eludând sistemele de protecție socială);
- suportarea de către statul român a unor cheltuieli împovărătoare pentru returnarea migranților ilegali în țările de origine – pe lângă cele ce țin de

cazare, întreținere și asistență acordată solicitanților de azil și străinilor care au dobândit statutul de refugiat;

- prezența și consolidarea unor „comunități” de migranți pe teritoriul național care, prin caracterul eterogen (din punct de vedere etnic, religios, educațional), fac dificile relațiile cu localnicii, riscând să degenereze în surse de conflict, atât între grupurile de străini, cât și între aceștia și cetățenii autohtoni;
- tendința a numeroși migranți de a încerca să dobândească mijloacele de întreținere prin săvârșirea de infracțiuni – de multe ori cu implicarea unor elemente infractoare autohtone.

Imigrația ilegală reprezintă o sursă de pericole pentru siguranța statului, prin efectele perturbatoare asupra principalelor domenii ale societății românești; astfel sunt afectate structura demografică și piața locurilor de muncă, la care se adaugă întărirea economiei subterane și proliferarea criminalității. Această categorie de persoane prezintă riscul de a deveni un pericol pentru ordinea publică, starea lor precară predispunându-le la comiterea de fapte infracționale. Încercarea de folosire a teritoriului României ca spațiu de manevră pentru migrația ilegală provoacă nu numai efecte negative în planul climatului social, al ordinii publice și al situației economice, dar și serioase repercusiuni asupra intereselor României, prin îngreunarea demersurilor oficiale făcute în vederea facilitării călătoriilor cetățenilor români în spațiul comunitar (și nu numai). Țările Uniunii Europene au inițiat programul intitulat „Acțiunea Comună”, la a cărei susținere au răspuns și autoritățile române printr-o serie de măsuri pertinente, între care menționăm:

- s-a introdus obligativitatea obținerii vizei de tranzit prin zonele internaționale ale aeroporturilor deschise traficului internațional;
- s-au suspendat unilateral acordurile de desființare a vizelor de intrare în România încheiate cu statele cu potențial migrator, introducând pentru titularii de pașapoarte simple obligativitatea invitațiilor și a garanțiilor bancare. Aceasta reprezintă o măsură cu caracter protecționist, vizând stoparea migrației ilegale prin dublarea măsurilor de precontrol;
- măsuri ferme de securizare a frontierelor.

Principalele rute ale migrației ilegale

Din cazuistica existentă la nivelul Poliției de Frontieră și din modul de acțiune al grupurilor de migranți care au acționat la frontierele României se desprind următoarele rute principale ale migrației ilegale:

- *ruta nord-vestică* - țările din sudul Asiei Centrale - India, Bangladesh, Sri Lanka, Pakistan, Afganistan - spațiul ex-sovietic - Ucraina - nord-vestul -

României (zone Târna-Mare, Halmeu) și pe Triplex Confinium spre Ungaria spațiul Schengen;

- *ruta estică* - țările din sudul Asiei Centrale - India, Bangladesh, Sri-Lanka, Pakistan, Afganistan, Iran, Irak, - spațiul ex-sovietic - Republica Moldova - România;
- *ruta balcanică - sudică* - țările din Orientul Mijlociu și Apropiat - Turcia - Bulgaria - România; de regulă această rută folosește ascunderea în mijloacele rutiere de transport de marfă pentru trecerea frauduloasă a frontierei.

Odată ajunși în România, cetățenii străini se regroupează în București, la Oficiul Național pentru Refugiați, unde solicită azil. Profitând de faptul că procedura de acordare a azilului durează luni de zile, acești cetățeni străini organizează cu ajutorul unor conaționali care și-au reglementat șederea în România și încearcă să treacă ilegal frontiera în Ungaria și de acolo în spațiul Schengen.

Principalele etape parcurse, de regulă, de filierele migrației ilegale:

- racolarea candidaților (cei care doresc să emigreze și care dispun de sumele pretinse de traficanti);
- formarea (completarea) grupurilor de migranți ilegali și pregătirea documentelor false de identitate;
- deplasarea în țările de tranzit (așteptare), de regulă pe canalele turistice sub forma călătoriilor pentru: studii, diferite activități economice sau a călătorilor în tranzit;
- gruparea și găzduirea temporară pe teritoriul țărilor de tranzit a migranților, precum și elaborarea legendelor și asigurarea documentelor de identitate (falsificate);
- stabilirea direcțiilor de deplasare, a mijloacelor de transport ce urmează a fi folosite, a procedurilor de intrare ilegale în celelalte țări (România, Bulgaria, Ungaria) și stabilirea măsurilor suplimentare pentru eventuale situații ce ar putea influența derularea operațiunii respective;
- traversarea celorlalte țări de tranzit, intrarea și instalarea în țara de destinație.

Pe lângă etapele prezentate, mai putem remarca și unele metode și procedee utilizate de traficanții de migranți:

- prin „bunăvoința” unor funcționari de la ambasadele statelor vizate de migranți, obțin vize de intrare/tranzit cu caracter colectiv, în scop turistic, iar ulterior, dupe ajungerea la destinație, rămân clandestini;
- folosirea abuzivă a drepturilor și legislației privind statutul refugiaților pentru migrări ilegale, abuzând de instituția azilului, așteptată uneori ani întregi pentru a ajunge în Occident (timp în care practică anumite activități ilicite);

- studierea (tatonarea) modului de acțiune al organelor de control la frontieră pentru a risca cât mai puțin la trecerea frauduloasă a frontierei;
- rețelele de călăuze se organizează în sistem de „releu” prin pregătirea prealabilă a migrantilor, care, încă de la începutul deplasării, se îndreaptă spre zonele bine precizate;
- comportamentul violent al unor călăuze pentru a permite migrantilor să fugă.

Tendința de acutizare a fenomenului migrației ilegale este percepută din plin de România (îndeosebi la frontierele sudice și estice, pentru intrare, iar la frontiera vestică și nord-vestică pentru ieșire). În încercarea de a-și masca acțiunile ilicite, traficanții străini care operează și pe teritoriul țării noastre, recurg la trucul devenit clasic – căsătoria cu un cetățean român – după care stabilirea domiciliului devine un lucru firesc. În ceea ce privește procedeul uzitat de traficanții de migranți pentru a obține vize în alb prin „bundvointa” unor funcționari ai ambasadelor, se poate spune că în țara noastră au fost depistate multe asemenea cazuri. Întrucât vizele cele mai căutate și mai bine plătite sunt ale statelor din spațiul Schengen, mai multe ambasade ale unor state (Olanda, Belgia, Italia și Germania) au semnalat autorităților române furtul a mii de vize.

Principalele măsuri prin care statele comunitare își armonizează eforturile de combatere a migrației ilegale sunt:

- omogenizarea reglementărilor statelor membre prin adoptarea unei politici antimigraționiste, constând în subordonarea politicii de vize (inclusiv pentru tranzit) intereselor legate de securitate;
- aplicarea unor sancțiuni penale internaționale pentru traficanții de persoane;
- implicarea personalului agențiilor de transport pentru a-și asuma sarcini pe linia combaterii migrației ilegale;
- returnarea rapidă a tuturor străinilor care au intrat ilegal sau cărora nu li s-a acordat azil;
- schimbul internațional de informații;
- colaborarea internațională cu țările de origine și de tranzit;
- consolidarea colaborării cu aceste categorii de țări prin programele PHARE (sistem de sprijin financiar pentru combaterea migrației);
- continuarea procesului Schengen prin încheierea Tratatului de la Maastricht, ca un pas important, cu valoare de model de drept umanitar (în domeniu) prin stabilirea unui tratament coerent, armonios și uman pentru toți azilanții.

Politica antiimigraționistă adoptată de țările occidentale s-a concretizat în două modalități de tratare a imigrației prin:

- expulzarea în țara de origine a imigranților pe cheltuiala guvernului care ia această măsură;
- retrimiteră în țara vecină ale cărei frontiere au fost trecute fraudulos, în deplasarea spre țările occidentale (principiul returnării în prima țară sigură a solicitanților de azil).

Efectele acestei practici se resimt și asupra României, mai ales prin exploatarea acestui fenomen de către reprezentanții criminalității transfrontaliere, mulți dintre cei expulzați reintrând în mod clandestin în țara țintă. Contracurarea eficientă a fenomenului migrației ilegale presupune o puternică susținere internațională printr-un complex de măsuri juridice, administrative, logistice și chiar de mediatizare, la a căror realizare să fie angrenate nu numai statele, ci și ceilalți factori sau organizații care intră în contact cu această categorie de migranți: transportatori, firme de turism, funcționari – diplomați/consulari, personalul din punctele de control pentru trecerea frontierei.

Traficul de persoane

Așa cum este formulat în Protocolul Națiunilor Unite – Convenția de la Palermo, 2000 – și în Legea privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, infracțiunea în cauză reprezintă „recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea de persoane, prin amenințare sau prin utilizarea forței sau a altor forme de constrângere, prin răpire, escrocare, înșelăciune sau abuz de putere, prin utilizarea unei poziții vulnerabile, prin darea sau primirea de bani sau de beneficii pentru obținerea consimțământului unei persoane care are control asupra alteia, în scopul exploatării. Exploatarea include cel puțin prostituția sau alte forme de exploatare sexuală, muncă sau servicii forțate, sclavia sau practici similare sclaviei, servitutea sau prelevarea de organe”. Traficul de carne vie reprezintă o formă de criminalitate transfrontalieră, prin care indivizi fără scrupule recrutează, călăuzesc, găzduiesc, organizează rețele și fac trafic cu ființe umane. Aceștia se fac vinovați de încălcarea drepturilor fundamentale ale omului, prin impunerea unei forme de sclavie modernă. Această formă de criminalitate produce milioane de drame omenești. Prezent mai ales în zonele afectate de conflicte și în statele confruntate cu dificultăți economice, traficul cu ființe umane a cuprins și România, atât ca țară de origine cât și de tranzit al victimelor. Oricât de crudă ar părea alăturarea celor doi termeni „trafic” și „ființe umane”, ea este reală: ființele umane sunt reduse la condiția de *marfă*, vândute și revândute din ce în ce mai

scump ca simple obiecte și exploatare. Cunoscut și sub numele de *sclavie modernă*, acest gen de trafic reprezintă o amenințare pentru libertatea, integritatea fizică și psihică, precum și pentru viața celor care îi cad pradă. În România, victimele sunt racolate cu predilecție din rândul tinerelor femei cu vârste cuprinse între 14 și 33 de ani în majoritatea cazurilor ele sunt forțate să accepte exploatarea sexuală, dar și alte forme de servitute. Traficul de carne vie cu tinere și copii se ridică, numai în Europa, la cifra de 300 000 de victime anual. Acest fenomen cunoaște în decursul evoluției sale mai multe faze. Prima verigă o reprezintă *recrutarea*. Acesta este momentul în care o persoană „binevoitoare” ademeneste victima cu promisiuni mincinoase și o determină pe aceasta să-și dea acordul. Activitatea se realizează fie direct de către recrutați, fie prin intermediul anunțurilor din ziare, sub pretextul unor slujbe onorabile în străinătate, cum ar fi cele de baby-sitter, ospătară, menajeră, chelner, dansatoare, în schimbul unor venituri importante. Există cazuri în care victimele sunt răpite de pe stradă, răpitorii profitând de cazurile în care tinerele au o situație materială modestă și despre care dețin informații că provin din familii dezorganizate, contând pe faptul că nimeni nu se va interesa de dispariția lor. Urmează apoi *transportul*, care este organizat de către recrutați. Acesta are loc la scurt timp după obținerea acordului, astfel încât victima să nu aibă timp să se răzgândească. A treia fază o reprezintă *trecerea ilegală a frontierei*, victima și recrutații fiind însoțiți de către o călăuză. *Vânzarea* este etapa în care victimele sunt transformate forțat în marfă, acestea conștientizând abia scum pericolul. *Exploatarea* victimelor este faza în care acestea sunt supuse unor tratamente inumane și exploatare sexuală în regim de sclavie. *Traficantul* este, în general, o persoană tânără, îmbrăcată îngrijit, fără a afișa neapărat bogăție. Face impresie bună, având mașină, telefon mobil etc. Nu îi lipsește puterea de convingere și povestește despre propria lui reușită sau a altora care au plecat la muncă în străinătate. Poate fi bărbat sau femeie. *Victima* provine mai ales din orașe mari, în care lipsește sentimentul comunității, localizate în regiunile sărace ale țării. Este foarte probabil să fi suferit abuzuri în mediul în care trăiește. Comunică foarte puțin cu familia și are un sentiment scăzut de apartenență socială. Nivelul ei de educație nu depășește, de regulă, studiile liceale, își evaluează prietenii pe criteriul banilor, iar legătura cu Biserica este slabă. În schimb are o dorință intensă de independență, în special financiară, ceea ce, împreună cu lipsa de perspective, îi alimentează dorința de a-și căuta un loc de muncă în străinătate, unde crede că se poate realiza mai ușor decât în România. Crede poveștile de succes pe care le-a auzit despre persoane care s-au realizat din punct de vedere material în străinătate și este gata să-și asume riscurile pe care le implică decizia de a pleca peste hotare. Într-o democrație a tuturor posibilităților, specularea unora dintre ele devine, pentru o anumită categorie de indivizi, un „*modus vivendi*”. Proxenetismul, ca mod de existență, a devenit și în România un fenomen cu forme de organizare și manifestare diverse: de la indivizi constituiți în grupuri

mici care se ocupă de racolare, până la rețelele ale căror tentacule se întind pe teritoriile statelor vecine, implicând persoane care racolează, călduzesc, găzduiesc, pasează etc. Se poate vorbi despre o adevrată industrie a proxenetismului, mergând de la ademenirea și plasarea pe „bandă rulantă” a fetelor destinate prostituției, până la alegerea lor pe baza anumitor criterii impuse de „consumatori”. Combaterea proxenetismului, în special sub aspectul traficului internațional de persoane în vederea practicării prostituției și exploatării prostituatelor, a constituit și constituie obiect de preocupare pentru organizațiile internaționale (Convenția pentru reprimarea traficului cu ființe umane și a exploatării prostituției altuia, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 2 decembrie 1949, convenție la care România a aderat prin Decretul nr. 482, din 10 decembrie 1964). Privit din punctul de vedere al gradului de pericol social pe care acesta îl reprezintă, traficul cu ființe umane se consumă sub forma unui lanț de infracțiuni: lovirea și vătămarea corporală, omorul, amenintarea și șantajul, sechestrarea și răpirea, violul și prostituția forțată sunt faptele pe care se construiesc și funcționează rețelele de trafic cu ființe umane. Falsul și uzul de fals vin să completeze seria de infracțiuni, alături de darea de mită, înșelăciunea, promisiunea mincinoasă. Criteriul de selectare a victimelor este dat de nivelul scăzut de educație, credința nefondată că în străinătate realizarea personală este mai ușoară. Victimele provin în special din zone sărace ale României, în special din Moldova și Muntenia, din familii dezorganizate sau din medii în care persoana a suferit abuzuri.

Piețe mondiale de „aprovizionare” sunt:

- America de Sud: Columbia, Republica Dominicană, Brazilia; destinație: Europa de sud (Spania, Italia);
- Asia de sud-est: Filipine, Thailanda, Indonezia; destinație: Europa centrală, Marea Britanie, Japonia, SUA;
- Africa: Ghana, Zair, Senegal, Nigeria, Etiopia, Maroc; destinație: Europa occidentală;
- Europa de est: Rusia, Ucraina, Polonia, România, fosta Iugoslavie; destinație: Europa Occidentală;
- Traficul de persoane în Europa: 300 000 de femei implicate; origine: America de Sud, Africa, Asia, Europa de Est;
- Creșterea semnificativă a victimelor din Europa centrală și de est; Rusia și Ucraina, principalele țări de origine; tipul victimelor: femei între 18 și 30 de ani; câștiguri ilegale anuale: 7.000 de milioane de dolari;

Conform datelor oferite de Organizația Internațională pentru Migrație, sunt cunoscute ca țări de origine a victimelor: Republica Moldova, Ucraina și România; ca țări de tranzit: Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria, Spania, Turcia, Macedonia, Bosnia-Herțegovina, Austria, iar ca țări de destinație sunt cele situate în Europa occidentală, Grecia, Cipru, Albania, Macedonia, Italia.